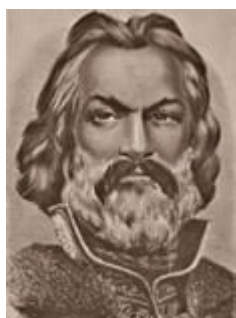

Spionii și lovituția (I)

Agentul diplomatic Milescu Spătarul

Milescu Spătarul

Un alt intelectual de marcă, care a participat la activități informtive, fiind probabil primul român care a acționat în țări diferite, a fost Nicolae Milescu Spătarul (1636-1708). Grigore I. Ghica (1660-1664) l-a numit agent diplomatic („capucehaie”) la Poarta Otomană.

Milescu a acționat ca „agent de influențare” pentru fostul domn Gheorghe Ștefan. S-a familiarizat cu metodele „spionajului diplomatic” la diferite curți europene.

Acestea au fost probabil motivele pentru care Milescu, la recomandarea lui Dosithei, patriarhul Ierusalimului, a fost primit în rândul curtenilor țarului Rusiei, Aleksei Mihailovici, care îl va trimite într-o misiune secretă în China, unde trebuia să culeagă informații și să stabilească relații politice confidentiale.

Sau, cum se specifica în mandatul („ucazul Împărătesc”) primit „să facă cercetări, folosind orice mijloace, pe lângă toți cei ce au vreo cunoștință despre cele arătate și să afle adevărul adevărat”.

Ștefan cel Mare - asasinat la ordinul Papei!

Ștefan cel Mare

Una dintre cele mai enigmatice personalități al spionajului european ajuns, la un moment dat, pe tronul de la Iași a fost Gaspar Graziani (1575/1580- 1620) care, în perioada februarie 1619 - septembrie 1620, a fost domn al Moldovei.

Fuse un fidel slujitor al Porții Otomane, care îi acordă titlul de dragoman și îl trimite în misiuni în Imperiul Habsburgic. Aceste merite, care erau mai ales de natură informativă, îl determină pe sultan să îl numească pe tronul Moldovei, după ce trecuse de la catolicism la ortodoxie.

Și totuși, Graziani trădează Poarta, intrând în negocieri cu regele Poloniei, Sigismund III Vasa, ceea ce face Poarta să dispună înlocuirea sa pe tronul Moldovei. Faptul că Țările Române prezentau interes pentru Puterile europene este dovedit și de prezența aici a unor agenți.

Între alții, este vorba de Matteo Murano (?-1503), medic dar, de fapt, agent pentru Veneția, sosit în august 1502, la curtea lui Ștefan cel Mare pentru a-l trata pe domnul moldovean.

Unele izvoare medievale dau ca sigură asasinarea marelui domnitor român de către Murano, prin

folosirea unui unguent „miraculos” otrăvit.

Ordinul ar fi venit direct de la vârful Bisericii Catolice, după ce Marele Ștefan ar fi dat asigurări Porții Otomane că nu va interveni într-un viitor conflict dintre creștini și turci.

Motiv pentru care, până mai ieri „Atletul Creștinătății” devine inamicul public numărul unu al Vaticanului...

Țările Române – pline de... agenți imperiali

Mai ales de la sfârșitul secolului al XVII-lea, planurile de expansiune ale Imperiului Habsburgic în ceea ce privește Țările Române au adus la prezența aici a unor agenți ai Vienei.

Cum au fost abatele Giovanni Baptista del Monte, aflat în Țara Românească, la Curtea lui Șerban Cantacuzino (1678-1688), cu misiunea de a-l influența pe voievodul român pentru încheierea unei înțelegeri antiotomane cu Austria, sau Bartolomeo Ferrati, medic la curtea domnului Constantin Brâncoveanu dar, de fapt, șef al unor rețele de informatori la București și la Iași, în folosul Curții de la Viena.

Activitatea informativă, de spionaj desfășurată de Imperiul Habsburgic în Țările Române se intensifică și capătă un caracter tot mai organizat odată cu înființarea, în 1782, a agențiilor diplomatice.

Consulii austrieci, dar și ai altor Mari Puteri, transmiteau date prețioase, referitoare, în special la intențiile Imperiului Otoman, obținute prin intermediul unor rețele de informatori în Țările Române. Spre exemplu, în martie 1794, agentul „comercial” Markelius îi scrie cancelarului Austriei, Kaunitz, referindu-se la „fondurile pentru plata agenților noștri”.

Dar în Țările Române acționau și agenți ai Prusiei sau Angliei, astfel încât acestea deveniseră un loc important pe harta „războiului secret”, așa cum vor rămâne și în secolele următoare.

INDEPENDENȚA
ROMÂNĂ

BOGDAN PĂPĂDIE, GABRIEL I. NĂSTASE
(Din vol. *Spionii și lovituța*, Ed. Obiectiv, Craiova, 2014)

*Independența
prin Cultură*